

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска
78000 Бања Лука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс: +387(0)51/493-556
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Јавног предузећа „Завод за изградњу града“ Приједор
за период 01.01-31.12.2023. године**

Број: РВ076-24

Бања Лука, 22.10.2024. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	3
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	7
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	9
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	11
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	12
	1. Увод.....	12
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	12
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	12
	4. Набавке.....	15
	5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана	16
	6. Финансијски извјештаји.....	16
	6.1. Биланс успјеха	16
	6.2. Биланс стања.....	19
	6.3. Биланс токова готовине	24
	6.4. Временска неограниченост пословања	24
	6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	24
	6.6. Напомене уз финансијске извјештаје	24

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Јавног предузећа „Завод за изградњу града“ Приједор који обухватају: Биланс стања – Извјештај о финансијском положају са стањем на дан 31.12.2023. године; Биланс успјеха – Извјештај о укупном резултату у периоду и Биланс токова готовине – Извјештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, финансијски извјештаји Јавног предузећа „Завод за изградњу града“ Приједор, истинито и објективно приказују, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2023. године, финансијску успјешност, токове готовине и промјене на капиталу за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200 -2810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу „Одговорност ревизора“. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 - Етички кодекс, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора.

Као што је наведено под тачком 6.1.1.2. овог Извјештаја:

Трошкови бруто плата су прецијењени у износу од 90.810 КМ, а потцијењени су трошкови бруто осталих личних примања у истом износу, јер су трошкови топлог obroка запослених класификовани у оквиру трошкова бруто плата, што није у складу са чланом 44. став (8) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Нематеријални трошкови су прецијењени у износу од 25.947 КМ, а трошкови производних услуга потцијењени у наведеном износу, јер су трошкови израде пројектне документације и геодетских услуга, одржавања службених возила и услуга по уговору о дјелу за израду инвестиционо-техничке документације класификовани у оквиру трошкова производних услуга, што није у складу са чланом 45. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачком 6.2.1.2. овог Извјештаја:

Потраживања од купаца су прецијењена за износ од 351.549 КМ, финансијски резултат ранијих година за износ од 281.954 КМ, приходи од пружених услуга на домаћем тржишту и финансијски резултат текуће године за износ од 37.031 КМ, порез на додату вриједност по издатим фактурама у износу од 51.080 КМ, а и обавезе за примљене авансе потцијењене су за износ од 18.516 КМ, јер су потраживања и

приходи признати за услуге које нису извршене, а примљени аванс није евидентиран као обавеза за примљене авансе, што није у складу са МСФИ 15 - Приходи од уговора са купцима, параграф 31 и чланом 35. став (3) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Потраживања од купаца и финансијски резултат ранијих година прецијењени су за износ од 69.512 КМ, јер је у оквиру потраживања по основу продаје евидентирано потраживање по основу судске пресуде за неосновано богаћење из 2017. године, што није у складу са чланом 18. став (1) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачком 6.2.2.3. овог Извјештаја:

Обавезе према добављачима у земљи су потцијењене за износ 76.392 КМ, порез на додату вриједност у примљеним фактурама за износ од 11.100 КМ, а финансијски резултат ранијих година прецијењен је у износу од 65.292 КМ, јер обавезе за геодетске услуге нису евидентирани у периоду настанка обавезе, што није у складу са МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја, параграф 27 и 28.

Обавезе из пословања су прецијењене у износу од 196.373 КМ, а потцијењена су дугорочна резервисања у износу од 95.373 КМ и краткорочне финансијске обавезе у износу 101.000 КМ, јер су обавезе по основу позајмица од правних и физичких лица и дугорочна резервисања средстава по судској пресуди, евидентирани у оквиру осталих обавеза из пословања, што није у складу са чланом 32. став (9) и 34. став (11) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачком 6.2.3. овог Извјештаја:

Позиције ванбилансне активе и пасиве су потцијењене у износу 20.151 КМ, јер није евидентирана геодетска опрема на кориштењу која није у власништву Јавног предузећа „Завод за изградњу града“ Приједор, што није у складу са чланом 67. и 68. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачком 6.6. овог Извјештаја:

Напомене уз финансијске извјештаје не задовољавају захтјеве МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја и осталих Међународних рачуноводствених стандарда јер не садрже објелодањивања о неусаглашеним стањима имовине и обавеза, информације о структури трошкова, потенцијалној имовини и потенцијалним обавезама и нису објелодањене информације о корисном вијеку употребе или стопама амортизације, бруто књиговодственој вриједности и акумулираној амортизацији на почетку и на крају извјештајног периода и износу уговорних обавеза за набавку некретнина, постројења и опреме.

Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје Јавног предузећа „Завод за изградњу града“ Приједор за годину која се завршава на дан 31.12.2023. године, објелодањена су питања везана за наставак пословања у складу са начелом сталности пословања, те да су финансијски извјештаји састављени у складу са наведеним начелом (тачка 6.4. извјештаја)

Кључна питања ревизије

Кључна питања су она питања која су по нашем професионалном мишљењу била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја Јавног предузећа „Завод за изградњу града“ Приједор за годину која се завршава на дан 31.12.2023. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије тих финансијских извјештаја као цјелине а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, нема других питања која треба објавити у Извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Директор је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са међународним рачуноводственим стандардима и међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије,

укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола, који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 22.10.2024. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију финансијских извјештаја Јавног предузећа „Завод за изградњу града“ Приједор за 2023. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу „Основ за мишљење са резервом“, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима Јавног предузећа „Завод за изградњу града“ Приједор за 2023. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 3. овог Извјештаја:

Јавно предузеће „Завод за изградњу града“ Приједор је приликом обрачуна плата обрачунало минули рад на основну бруто плату увећану за друга примања по основу рада, што није у складу са чланом 124. Закона о раду.

Као што је наведено под тачком 4. овог Извјештаја:

Јавно предузеће „Завод за изградњу града“ Приједор није планирало и провело поступке јавних набавки за набавку услуге израде техничке документације за области за које исто не посједује лиценцу за рад, у износу 9.697 КМ, што није у складу чланом 6. и 17. став (1) Закона о јавним набавкама.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, директор је такође одговорн да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Јавног предузећа „Завод за изградњу града“ Приједор обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних

неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Јавног предузећа „Завод за изградњу града“ Приједор.

Бања Лука, 22.10.2024. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- 1) поступци и процедуре провођења пописа имовине и обавеза и извјештавање врши у складу са чланом 4. став (1) тачка 2., чланом 17. став (1. и 8.) и чланом 20. став (1) тачка 2. и 3. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза,
- 2) усаглашавање међусобних потраживања и обавеза врши сходно члану 18. став (1) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске;
- 3) процјена наплативости и исправка вриједности потраживања врши сходно захтјевима МСФИ 9 - Финансијски инструменти (параграф 5.5.15) и члану 49. став (10) и 50. став (9) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике;
- 4) у оквиру потраживања по основу продаје врши евидентирање како је прописано чланом 18. став (1) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике;
- 5) изврши процјена вриједности пословне зграде сходно МРС 36 – Умањење вриједности имовине (параграф 8 и 9);
- 6) признавање прихода и евидентирање примљених аванса врши сходно захтјевима МСФИ 15 - Приходи од уговора са купцима (параграф 31) и члану 35. став (3) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике;
- 7) трошкови топлог obroка, трошкови израде пројектне документације, одржавања службених возила и трошкови по уговорима о дјелу за израду инвестиционо-техничке документације, класификују сходно члану 44. став (8) и члану 45. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике;
- 8) обавезе и расходи признају на обрачунској основи по времену настанка пословног догађаја сходно МРС 1- Презентација финансијских извјештаја (параграф 27 и 28);
- 9) туђа опрема која је узета на кориштење евидентира у оквиру ванбилансне евиденције сходно члану 67. и 68. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике;
- 10) краткорочне финансијске обавезе и дугорочна резервисања евидентирају сходно члану 32. став (9) и 34. став (11) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике;
- 11) у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују додатне информације сходно захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја, осталих

Међународних рачуноводствених стандарда и члану 18. став (3) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Препоруке везане за усклађеност

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- 1) фактуре за извршене услуге испостављају са исказаним количинама, јединичним цијенама, вриједности појединачних услуга и датим попустима у складу са чланом 8. и 9. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске;
- 2) издају, попуњавају и евидентирају путни налози за возила сходно одредбама Правилника о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога;
- 3) врши формална, рачунска и суштинска контрола књиговодствених исправа, те да се исте овјеравају по систему двојног потписа сходно члану 9. став (3) тачка 3. Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и члану 9. став (3) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске;
- 4) успостави систем интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и Упутством о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле, у смислу да се именује одговорно лице, доноси годишњи план, сачињава годишњи извјештај о спровођењу планираних активности, изврши попис пословних процеса, идентификују и процијене ризици и дефинишу контролне активности;
- 5) покретање, избор поступака јавних набавки и објава основних елемената уговора врши како је прописано чланом 6., 17. став (1) и 75. став (2) Закона о јавним набавкама, те да се уговорене обавезе по основу набавки извршавају у складу са одредбама уговора;
- 6) обрачун минулог рада врши на основну бруто плату без увећања за друга примања по основу рада како је прописано чланом 124. Закона о раду, те да се у уговорима о раду посебно исказе основна плата и проценат увећања плате за радни учинак сходно члану 64. и 66. Правилника о раду и Правилнику о обрасцима уговора о раду;
- 7) дневник благајне закључује на крају сваког дана у којем је било промјена у благајни сходно члану 11. став (8) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Препоручује се директору и Надзорном одбору да обезбиједи да се:

- 8) донесе правилник о амортизацији, нова одлука о висини накнаде за услуге које пружа Јавно предузеће „Завод за изградњу града“ Приједор и интерни акти којима би се прописали услови и начин кориштења службених возила и норматив потрошње горива, услови и начин кориштења мобилних и фиксних телефона, те средстава репрезентације;
- 9) усклади Правилник о раду са измјенама Закона о раду, Закона о порезу на доходак и Закона о доприносима који су у примјени од 01.01.2022. године, у дијелу дефинисања основне бруто плате.

Препоручује се директору и Скупштини Предузећа да обезбиједи:

- 10) доношење годишњег плана пословања, аналитички по категоријама, сходно члану 23. и 71. Статута.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о јавним предузећима;
- Закон о привредним друштвима, члан 1-40., члан 99-178;
- Закон о јавним набавкама, члан 1-76., члан 87-90., члан 94-108;
- Закон о порезу на доходак, глава I-IV, VI, X, XII и XIII;
- Закон о доприносима;
- Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске;
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- Закон о раду, глава II, VIII, XIV и XVI;
- Одлука о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској;
- Уредба о условима и начину плаћања готовим новцем;
- Упутство о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле;
- Правилник о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контроле;
- Правилник о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога;
- Одлука о најнижој плати у Републици Српској;
- Одлука о утврђивању увећања плате, висине примања по основу рада и висине помоћи раднику;
- Правилник о обрасцима уговора о раду;
- Статут Јавног предузећа „Завод за изградњу града“ Приједор;
- Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији послова;
- Правилник о раду.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Јавно предузеће „Завод за изградњу града“ Приједор (у даљем тексту: Предузеће) основано је 2009. године, као правни сљедбеник ОЈДП „Завод за изградњу града и општине Приједор“ Приједор.

Предузеће обавља послове које му је повјерио Град Приједор као оснивач, који су од интереса за остваривање функције Града и послове које самостално обавља за потребе трећих лица. Статутом (Пречишћени текст из 2018. године) је утврђено да предузеће обавља архитектонске и инжењерске дјелатности, остале стручне, научне и техничке дјелатности и то припрему, израду и реализацију просторно-планске документације, учешће у припремању градског грађевинског земљишта, сервисирање програма обнове и реконструкције инфраструктуре, инвестиционих активности Града Приједора као инвеститора, израду и ревизију техничке документације, организовање надзора над инвестиционим активностима Града Приједора, јавних предузећа и установа, организовање техничких пријема на подручју Града Приједора и други послови. Предузеће се финансира из властитих прихода и финансијско пословање обавља преко рачуна отворених код пословних банака.

На Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији Предузећа за период 01.01-31.12.2023. године, није било примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске први пут је ангажована на провођењу финансијске ревизије Предузећа.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Предузеће није у потпуности ускладило правну форму и опште акте са одредбама Закона о привредним друштвима („Службени гласник Републике Српске“ број 127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17, 82/19 и 17/23) и Закона о јавним предузећима („Службени гласник Републике Српске“ број 75/04 и 78/11), што је наведено у Извјештају о пословању Јавног предузећа „Завод за изградњу града“ Приједор за 2023. годину.

Статутом Предузећа је утврђена дјелатност, заступање и представљање, унутрашња организација, органи руковођења и управљања, те друга питања значајна за пословање, а Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији послова утврђена је унутрашња организација Предузећа, називи радних мјеста и описи послова, општи и посебни услови и број извршилаца по радним мјестима, као и друга питања значајна за рад.

Поменути правилником су систематизована 32 радна мјеста са 38 извршилаца. На дан 31.12.2023. године у Предузећу је било запослено 28 извршилаца, директор и извршни директор за техничке послове на мандатни период и 26 извршилаца на неодређено вријеме. У 2023. години радни однос је престао за два запослена по основу пензионисања и није било новог запошљавања.

У складу са Рјешењима о именовању Комисија за попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2023. године, извршен је попис и евидентирање резултата пописа имовине и обавеза. Ревизијским испитивањем провођења истог утврђене су

неусклађености са чланом 4. став (1) тачка 2., чланом 17. став (1. и 8.) и чланом 20. став (1) тачка 2. и 3. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске” број 45/16 и 113/21), јер Комисија за попис није пописала имовину на кориштењу, која није у власништву Предузећа, нису сачињени планови рада, прије отпочињања пописа пописне листе нису овјерене на прописани начин, а извјештаји о извршеном попису не садрже податке о радном ангажману лица ангажованих на попису и упоредни преглед стварног и књиговодственог стања имовине и обавеза.

Значајан дио стања потраживања од купаца и обавеза према добављачима, што није у складу са чланом 18. став (1) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске”, број 94/15 и 78/20), којим је прописано да се прије сачињавања годишњих финансијских извјештаја обавезно врши усаглашавање међусобних потраживања и обавеза, што се доказује одговарајућом књиговодственом исправом.

Предузеће је испостављало фактуре за пружене услуге без исказаних количина, јединичних цијена, вриједности појединачних услуга и датих попушта, што није у складу са чланом 8. и 9. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске, који прописује да књиговодствена исправа мора бити потпуна, истинита, рачунски тачна и уредна тако да омогућава увид у вјеродостојност документа.

Предузеће није донијело интерне акте којима би се прописао начин и услови кориштења службених возила и норматив потрошње горива, услови и начин кориштења мобилних и фиксних телефона, те средстава репрезентације.

Приликом употребе службених возила не издају се путни налози за возила и Предузеће не посједује евиденцију о налозима за употребу службених возила, што није у складу са Правилником о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога („Службени гласник Републике Српске” број 74/17), којим је дефинисано да се за сваку употребу возила издаје одговарајући путни налог.

Ревизијом је утврђено да није вршена формална, рачунска и суштинска контрола књиговодствених исправа, те да исте нису овјерене по систему двојног потписа од стране одговорног лица Предузећа и лица задуженог за сачињавање и контролу књиговодствених исправа, што није у складу са чланом 9. став (3) тачка 3. Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске” број 91/16) и чланом 9. став (3) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске, којима је прописано да ниједна обавеза не може бити преузета или извршено плаћање без двојног потписа.

Предузеће користи цјеновник услуга утврђен Одлуком о висини накнаде за услуге које пружа Јавно предузеће „Завод за изградњу града“ Приједор, из 2011. године са измјенама и допунама 2013., 2015. и 2016. године, а наведена одлука не садржи геодетске услуге које Предузеће пружа.

Ревизијом је утврђено да је обрачун минулог рада вршен на основну бруто плату увећану за друга примања по основу рада (стимулације запослених), што није у складу са чланом 124. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске” број 1/16, 66/18, 91/21, 119/21 и 112/23), којим је прописано да се минули рад обрачунава на основну бруто плату. У уговорима о раду није посебно исказана основна плата као

производ коефицијента сложености посла и цијене рада (члан 123. Закона о раду), те проценат увећања плате за радни учинак, што није у складу са чланом 64. и 66. Правилника о раду, којим је прописано да се плата за обављени рад и вријеме проведено на раду састоји од основне плате и дијела плате за радни учинак, те Правилником о обрасцима уговора о раду („Службени гласник Републике Српске“ број 9/22).

Правилник о раду није усклађен са измјенама Закона о раду, Закона о порезу на доходак и Закона о доприносима који су у примјени од 01.01.2022.године, у дијелу дефинисања основне бруто плате с обзиром да у Правилнику није извшена измјена обрачуна плате са нето принципа на бруто.

Предузеће није донијело правилник о амортизацији којим би се прописао метод за обрачун амортизације, амортизационе стопе по врстама сталних средстава, вијек употребе сталних средстава и друго.

У Предузећу није успостављен систем финансијског управљања и контроле сходно Закону о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и Упутству о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“, број 99/17), јер није именовано одговорно лице и нису покренуте активности на имплементацији система финансијског управљања и контроле.

Успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да је обезбиједио истинито и фер извјештавање и усклађеност са важећим законима и прописима.

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- **поступци и процедуре спровођења пописа имовине и обавеза и извјештавање врши у складу са чланом 4. став (1) тачка 2., чланом 17. став (1. и 8.) и чланом 20. став (1) тачка 2. и 3. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза,**
- **врши усаглашавање међусобних потраживања и обавеза сходно члану 18. став (1) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске,**
- **успостави систем интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и Упутством о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле у смислу да се именује одговорно лице, доноси годишњи план, сачињава годишњи извјештај о спровођењу планираних активности, изврши попис пословних процеса у Предузећу, идентификују и процијене ризици и дефинишу контролне активности,**
- **фактуре за извршене услуге испостављају са исказаним количинама, јединичним цијенама односно вриједностима појединачних услуга и датим попустима, у складу са чланом 8. и 9. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске,**
- **издају, попуњавају и евидентирају путни налози за возила сходно одредбама Правилника о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога,**
- **врши формална, рачунска и суштинска контрола књиговодствених исправа, те да се исте овејеравају по систему двојног потписа сходно**

члану 9. став (3) тачка 3. Закона о систему интерних финансијских конторла у јавном сектору Републике Српске и члану 9. став (3) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и

- **обрачун минулог рада врши на основну бруто плату без увећања за друга примања по основу рада како је прописано чланом 124. Закона о раду, те да се у уговорима о раду посебно исказе основна плата и проценат увећања плате за радни учинак, сходно члану 64. и 66. Правилника о раду и Правилнику о обрасцима уговора о раду.**

Препоручује се директору и Надзорном одбору Предузећа да обезбиједи да се:

- **донесе правилник о амортизацији, нова одлука о висини накнаде за услуге које пружа Предузеће и интерни акти којима би се прописали услови и начин кориштења службених возила и норматив потрошње горива, услови и начин кориштења мобилних и фиксних телефона, те средстава репрезентације и**
- **усклади Правилник о раду са измјенама Закона о раду, Закона о порезу на доходак и Закона о доприносима који су у примјени од 01.01.2022. године, у дијелу дефинисања основне бруто плате.**

4. Набавке

Предузеће је Планом јавних набавки и измјенама и допунама истог за 2023. годину планирало набавке укупне вриједности од 54.700 КМ без пореза на додату вриједност и то набавку робе (31.700 КМ) и набавку услуга (23.000 КМ), а по врсти поступка планирано је провођење директних споразума. Према извјештају о реализацији, проведене су јавне набавке у вриједности од 38.084 КМ (12 директних споразума), које се односе на набавке канцеларијског материјала, тонера, погонског горива, пића и напитака, средстава за хигијену, копир апарата, токи воки уређаја, услуга осигурања запослених и возила, одржавања службених возила и одржавања и поправке рачунарске опреме.

Ревизијским испитивањем обухваћено је шест директних споразума укупне вриједности 26.741 КМ (70% реализације) и то набавка канцеларијског материјала (5.978 КМ), тонера за фотокопир апарате (5.996 КМ), погонског горива (6.000 КМ), средстава за хигијену (2.443 КМ), услуге одржавања службених возила (5.964 КМ) и одржавања и поправке рачунарске опреме (360 КМ).

Предузеће није планирало и провело поступке јавних набавки за израду техничке документације за области у којима Предузеће не посједује лиценцу за рад, у износу 9.697 КМ (израда елабората о геомеханичком истраживању, елабората о заштити од пожара, технички опис локације и дијела главног пројекта за изградњу пословног комплекса) што није у складу чланом 6. и 17. став (1) Закона о јавним набавкама, којима је прописано да се код набавки робе, услуга и радова примјењују поступци дефинисани Законом и подзаконским актима, те да се са јавном набавком може започети уколико је предвиђена у плану набавки.

Предузеће није објављивало основне елементе уговора на порталу јавних набавки сходно члану 75. став (2) Закона о јавним набавкама, којим је прописано да се за све поступке јавне набавке објављују основни елементи уговора на наведеном порталу.

Реализација набавке канцеларијског материјала, тонера, пића и напитака и средстава за одржавање чистоће, није вршена у потпуности по уговореним појединачним цијенама и врсти робе.

Препоручује се директору да обезбиједи да се покретање, избор поступака јавних набавки и објава основних елемената уговора, врши како је прописано чланом 6., 17. став (1) и 75. став (2) Закона о јавним набавкама, те да се уговорене обавезе по основу набавки извршавају у складу са одредбама уговора.

5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана

Управа је донијела, а Скупштина Предузећа усвојила Програм рада и финансијски план за период 2022-2024. године. Наведеним документом планирани су укупни приходи за 2023. годину у износу 1.155.000 КМ и то приходи од продаје производа и услуга (1.145.000 КМ), остали пословни приходи (5.000 КМ) и остали приходи и добици (5.000 КМ). Расходи су планирани у износу од 1.135.000 КМ и то трошкови материјала (49.000 КМ), трошкови плата, накнада плата и осталих личних примања (828.000 КМ), трошкови производних услуга (17.500 КМ), трошкови амортизације (23.000 КМ), нематеријални трошкови (214.000 КМ), расходи камата (500 КМ) и остали расходи (3.000 КМ).

Предузеће није донијело план пословања за 2023. годину, што није у складу са чланом 71. Статута, којим је прописано да Управа годишње усаглашава план пословања и по потреби ревидира исти ради прилагођавања пословања тржишним условима, односно план не садржи појединачне активности у сврху аналитичког праћења извршења истог.

Препоручује се директору и Скупштини Предузећа да обезбиједи доношење годишњег плана пословања, аналитички по категоријама, сходно члану 23. и 71. Статута.

6. Финансијски извјештаји

Предузеће је сачинило обрасце финансијских извјештаја прописане чланом 2. Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“ број 59/22 и 129/22) и то Биланс стања, Биланс успјеха, Биланс токова готовине, Напомене уз финансијске извјештаје, као и Извјештај о промјенама на капиталу сходно Правилнику о садржини и форми образаца извјештаја о промјенама на капиталу („Службени гласник Републике Српске“ број 59/22). Управа је сачинила, а Скупштина Предузећа усвојила Извјештај о пословању Предузећа у периоду од 01.01 до 31.12.2023. године.

6.1. Биланс успјеха

Укупни приходи за 2023. годину су исказани у износу од 1.003.601 КМ, укупни расходи у износу од 1.001.330 КМ и нето добит периода у износу од 2.044 КМ. Укупне приходе чине пословни приходи, а укупне расходе чине пословни расходи, финансијски расходи и остали расходи и губици.

6.1.1. Пословни приходи и расходи

Пословни приходи исказани су у износу 1.003.601 КМ, а пословни расходи у износу 1.000.118 КМ.

6.1.1.1. Пословни приходи

Пословни приходи исказани су у износу од 1.003.601 КМ, а односе се на приходе од пружених услуга (1.003.045 КМ) и приходе од закупа сале (556 КМ).

Приходи од пружених услуга се односе на приходе од пружених услуга у Републици Српској (900.216 КМ), Федерацији БиХ (100.008 КМ) и Брчко Дистрикту БиХ (2.821 КМ), а чине их приходи од пружања услуга правним и физичким лицима.

Приходи од пружених услуга на домаћем тржишту су прецијењени за износ од 37.031 КМ за колико је потцијењен губитак текуће године (тачка 6.2.1.2. овог извјештаја).

6.1.1.2. Пословни расходи

Пословни расходи исказани су у износу 1.000.118 КМ, а односе се на трошкове материјала, горива и енергије, трошкове плата, накнада плата и осталих личних примања, трошкове производних услуга, амортизације и резервисања, нематеријалне трошкове, трошкове пореза и трошкове доприноса.

Трошкови осталог материјала исказани су у износу од 14.524 КМ, а односе се на трошкове режијског материјала (12.265 КМ), материјала за одржавање чистоће (1.207 КМ) и отписа ситног инвентара и ауто-гума (1.052 КМ).

Трошкови горива и енергије исказани су у износу од 15.647 КМ, а односе се на трошкове горива и мазива (5.715 КМ), електричне енергије (4.094 КМ) и топлотне енергије (5.838 КМ).

Трошкови плата, накнада плата и осталих личних примања исказани су у износу од 894.648 КМ, а односе се на трошкове бруто плата и бруто накнада плата (839.549 КМ) и трошкове осталих личних примања (55.099 КМ).

Трошкови бруто плата и бруто накнада плата исказани су у износу од 839.549 КМ, а односе се на трошкове бруто плата (821.466 КМ) и трошкове бруто накнада члановима Надзорног одбора (18.083 КМ).

Обрачун бруто плата и бруто накнада плата је вршен на основу Закона о раду, Правилника о раду из 2017. године са измјенама и допунама из 2018. и 2021. године, Одлуке о цијени рада из 2007. године и Одлуке о висини накнаде члановима Надзорног одбора из 2020. године.

Накнаде члановима Надзорног одбора обрачунате су у висини од 300 КМ мјесечно у складу са Одлуком о висини накнаде члановима Надзорног одбора.

Трошкови бруто плата прецијењени су у износу од 90.810 КМ, а трошкови бруто осталих личних примања су потцијењени у наведеном износу, јер није извршена класификација трошкова топлог оброка у складу са чланом 44. став (8) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике („Службени Гласник Републике Српске“ број 104/21 и 59/22), којим је прописано да се у оквиру трошкова бруто осталих личних примања исказују укупни трошкови осталих личних примања као што су трошкови топлог оброка.

Трошкови осталих личних примања исказани су у износу од 55.099 КМ и углавном се односе на трошкове отпремнина (9.400 КМ), награде запосленима (2.743 КМ), помоћи у сладу са прописима о раду (6.364 КМ), трошкове накнада превоза код доласка на посао и повратка са посла (8.123 КМ) и регреса за годишњи одмор (28.459 КМ).

Трошкови производних услуга исказани су у износу од 15.713 КМ, а односе се на трошкове транспортних услуга (3.825 КМ), услуга одржавања (2.821 КМ), закупа геодетске опреме у власништву Града Приједора (513 КМ), трошкове рекламе и пропаганде (357 КМ) и трошкове осталих услуга (8.197 КМ).

Трошкови транспортних услуга исказани су у износу од 3.825 КМ, односе се на трошкове ПТТ услуга (313 КМ), трошкове мобилног телефона (559 КМ) и трошкове фиксног телефона (2.953 КМ).

Трошкови осталих производних услуга исказани су у износу од 8.197 КМ, а односе се на трошкове за услуге у промету производима и услугама (1.258 КМ), трошкове комуналних услуга (2.606 КМ), накнаду за коришћење ауто-пута (170 КМ) и трошкове осталих производних услуга (4.163 КМ). Трошкови за услуге у промету производима и услугама, дио трошкова комуналних услуга и трошкови осталих производних услуга, односе се на административне трошкове за израду техничке документације које Предузеће плаћа у име наручиоца услуга, а након пружене услуге врши се фактурисање у износу насталих трошкова ради рефундације истих.

Трошкови амортизације и резервисања исказани су у износу 9.945 КМ, односе се на трошкове амортизације, а обрачун амортизације је вршен примјеном линеарне методе.

Нематеријални трошкови (без пореза и доприноса) исказани су у износу од 45.987 КМ и углавном се односе на трошкове осталих услуга (37.336 КМ), репрезентације (1.906 КМ), премија осигурања (2.600 КМ), платног промета (1.980 КМ), чланарина (316 КМ) и остале нематеријалне трошкове (таксе) (1.781 КМ).

Трошкови осталих услуга исказани су у износу од 37.336 КМ и углавном се односе на трошкове рачуноводствених услуга (2.700 КМ), адвокатских услуга (1.701 КМ), стручног усавршавања запослених (1.558 КМ), одржавања службених возила (1.651 КМ), израде пројектне документације (12.192 КМ), одржавања рачунара (1.530 КМ), услуге по уговорима о дјелу (7.334 КМ) и геодетске услуге (6.463 КМ). Услуге по уговору о дјелу односе се на два уговора, за услуге пружања програмске подршке за књиговодствени програмски пакет (1.693 КМ) и услуге израде инвестиционо-техничке документације у више пројеката (5.641 КМ).

Нематеријални трошкови су прецијењени у износу од 25.947 КМ, а трошкови производних услуга су потцијењени у наведеном износу, јер није извршена класификација трошкова израде пројектне документације и геодетских услуга (18.655 КМ), одржавања службених возила (1.651 КМ) и услуга по уговору о дјелу за израду инвестиционо-техничке документације (5.641 КМ) у оквиру трошкова производних услуга, што није у складу са чланом 45. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Препоручује се директору да обезбиједи да се трошкови топлот оброка, израде пројектне документације, одржавања службених возила и трошкови по уговорима о дјелу за израду инвестиционо-техничке документације, класификују сходно члану 44. став (8) и члану 45. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

6.1.1.3. Пословни добитак и губитак периода

Пословни добитак исказан је у износу од 3.483 КМ, а представља разлику између пословних прихода (1.003.601 КМ) и пословних расхода (1.000.118 КМ).

Према налазу ревизије Предузеће је остварило пословни губитак у износу 33.548 КМ по основу евидентираних прихода од пружених услуга прије извршења услуге (тачка 6.2.1.2. извјештаја).

6.1.2. Финансијски приходи и расходи

Предузеће није имало пословне активности на основу којих би исказало финансијске приходе. Финансијски расходи су исказани у износу од 912 КМ и у потпуности се односе на расходе камата.

6.1.3. Добитак редовне активности

Добитак редовне активности је исказан у износу од 2.571 КМ и представља разлику пословног добитка (3.483 КМ) и финансијских расхода (912 КМ).

Према налазу ревизије Предузеће је остварило губитак редовне активности у износу од 34.460 КМ и представља збир пословног губитка (33.548 КМ) и финансијских расхода (912 КМ).

6.1.4. Остали добици и губици

Предузеће није имало пословне активности на основу којих би исказало остале приходе и добитке. Остали расходи и губици су исказани у износу од 300 КМ, те је исказани губитак по основу осталих прихода и расхода 300 КМ.

6.1.5. Нето добит и губитак периода

Нето добит периода исказана је у износу од 2.044 КМ, а представља разлику између добити прије опорезивања (2.271 КМ) и пореза на добит (227 КМ).

Према налазу ревизије нето финансијски резултат је губитак периода у износу од 34.760 КМ по основу евидентираних прихода прије извршења услуге (тачка 6.2.1.2. извјештаја).

6.2. Биланс стања

У Билансу стања на дан 31.12.2023. године исказане су билансна актива и билансна пасива.

6.2.1. Билансна актива

Билансна актива на дан 31.12.2023. године је исказана у износу од 1.441.456 КМ бруто вриједности, 601.539 КМ исправке вриједности и 839.917 КМ нето вриједности, а односи се на стална средства и текућа средства.

Према налазу ревизије билансна актива је више исказана у износу од 378.882 КМ нето вриједности, по основу више евидентираних потраживања од купаца (421.061 КМ) и мање евидентираних пореза на додату вриједност у примљеним фактурама (42.179 КМ) (тачка 6.2.1.2. извјештаја).

6.2.1.1. Стална средства

Стална средства су исказана у износу од 753.467 КМ бруто вриједности, 463.106 КМ исправке вриједности и 290.361 КМ нето вриједности, а чине их нематеријална средства и некретнине, постројења и опрема.

Нематеријална средства исказана су у износу 24.645 КМ бруто вриједности, 19.836 КМ исправке вриједности и 4.809 КМ нето вриједности и односе се на лиценце за рад Предузећа (4.254 КМ) и програме за рачунаре (555 КМ).

Некретнине, постројења и опрема исказани су у износу од 728.822 КМ бруто вриједности, 443.270 КМ исправке вриједности и 285.552 КМ нето вриједности, а чине их грађевински објекти и постројења и опрема.

Грађевински објекти су исказани у износу 540.712 КМ бруто вриједности, 273.680 КМ исправке вриједности и 267.032 КМ нето вриједности и односе се на дио пословне зграде у којем је сједиште Предузећа. Пословна зграда је евидентирана 1980. године, а ревизији је предочен Земљишнокњижни извадак у којем је Предузеће укњижено са правом располагања.

Предузеће није извршило тестирање пословне зграде на обезвређење, што није у складу са МРС 36 – Умањење вриједности имовине (параграф 8 и 9), којим је прописано да се на крају сваког извештајног периода процјењује да ли постоје знаке умањења вриједности средстава, а ако постоје, врши се процјена надокнадивог износа истих.

Постројења и опрема исказани су у износу од 188.110 КМ бруто вриједности, 169.590 КМ исправке вриједности и 18.520 КМ нето вриједности. У току 2023. године повећана је вриједност опреме по основу набавке у износу од 6.490 КМ.

Препоручује се директору да обезбиједи да се изврши процјена вриједности пословне зграде сходно МРС 36 – Умањење вриједности имовине (параграф 8 и 9).

6.2.1.2. Текућа средства

Текућа средства су исказана у износу од 687.989 КМ бруто вриједности, 138.433 КМ исправке вриједности и 549.556 КМ нето вриједности, а чине их краткорочна потраживања, готовински еквиваленти и готовина и краткорочна разграничења.

Краткорочна потраживања су исказана у износу од 629.435 КМ бруто вриједности, 138.433 КМ исправке вриједности (исправка проведена у 2022. години) и 491.002 КМ нето вриједности, а односе се на потраживања од купаца у земљи. На дан 31.12.2023. године евидентирана су потраживања од 15 купаца у нето износу од 491.002 КМ, а од наведеног износа, потраживања из текућег периода су у вриједности од 78.306 КМ, и из ранијег периода у вриједности од 412.696 КМ и то потраживања из 2018. године (69.512 КМ), 2019. године (894 КМ), 2020. године (9.154 КМ) и 2021. године (333.136 КМ).

У 2023. години Предузеће није извршило процјену наплативости потраживања и кориговало застарјела потраживања (која нису наплаћена у периоду од 12 мјесеци), што није у складу са МСФИ 9 - Финансијски инструменти (параграф 5.5.15) и члану 49. став (10) и 50. став (9) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, којима је прописан начин евидентирања и расходи по основу отписа потраживања.

Исказана потраживања су прецијењена у износу од 69.512 КМ и финансијски резултат ранијих година у истом износу, јер је у оквиру потраживања по основу продаје евидентирано потраживање од Занатске задруге „Прогрес“ Приједор по основу судске пресуде за неосновано богаћење из 2017. године, што није у складу са чланом 18. став (1) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Такође, потраживања су прецијењена у износу од 329.886 КМ, финансијски резултат ранијих година у износу од 281.954 КМ и порез на додату вриједност по издатим фактурама у износу 47.932 КМ, јер су потраживања од купца „Приједорпутеви“ а.д. Приједор и приход признати за услуге које нису извршене, што није у складу са захтјевима МСФИ 15- Приходи од уговора са купцима (параграф 31), којим је

прописано да се приход признаје када се испуни обавеза извршења преносом добара или услуга купцу.

По основу напријед наведеног, потраживања су прецијењена у износу од 21.663 КМ, порез на додату вриједност по издатим фактурама у износу 3.148 КМ, приходи од пружених услуга на домаћем тржишту су прецијењени за износ од 37.031 КМ за колико је потцијењен губитак текуће године, а обавезе за примљене авансе су потцијењене у износу од 18.516 КМ, јер су потраживања од физичког лица и приход признати за услуге које нису извршене, а примљени аванс није евидентиран као обавеза за примљене авансе, што није у складу са захтјевима МСФИ 15- Приходи од уговора са купцима (параграф 31), којим је прописано да се приход признаје када се испуни обавеза извршења преносом добара или услуга купцу и чланом 35. став (3) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, којим је прописано да се примљени аванси евидентирају у оквиру обавеза за примљене авансе.

Готовински еквиваленти и готовина исказани су у износу од 57.721 КМ, а односе се на новчана средства на пословним рачунима у домаћој валути (56.485 КМ), иностраној валути (332 КМ) и новчана средства у благајни (904 КМ).

Дневник благајне се закључује на мјесечном нивоу, што није у складу са чланом 11. ставом (8) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске, којим је прописано да се исти закључује на крају сваког дана у којем је било промјена у благајни.

Потраживања по основу пореза на додату вриједност нису исказана, а ревизијом је утврђено да су наведена потраживања потцијењена у износу од 42.180 КМ, што представља разлику неевидентираниог пореза на додату вриједност у примљеним фактурама (11.100 КМ) и више евидентираниог пореза на додату вриједност по издатим фактурама (51.080 КМ) и исказане обавезе Предузећа за порез на додату вриједност (20.000 КМ).

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- **процјена наплативости и исправка вриједности потраживања врши сходно захтјевима МСФИ 9 - Финансијски инструменти (параграф 5.5.15) и члану 49. став (10) и 50. став (9) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике;**
- **у оквиру потраживања по основу продаје врши евидентирање како је прописано чланом 18. став (1) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике;**
- **признавање прихода и евидентирање примљених аванса врши сходно захтјевима МСФИ 15 - Приходи од уговора са купцима (параграф 31) и члану 35. став (3) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике и**
- **дневник благајне закључује на крају сваког дана у којем је било промјена у благајни сходно члану 11. став (8) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.**

6.2.2. Билансна пасива

Билансна пасива је исказана у износу од 839.917 КМ, а чине је капитал и краткорочне обавезе и краткорочна резервисања.

Према налазу ревизије билансна пасива је прецијењена у износу 378.882 KM по основу више исказаног капитала, неевидентираних дугорочних резервисања и више исказаних краткорочних обавеза и краткорочних резервисања (тачке 6.2.2.1., 6.2.2.2. и 6.2.2.3. извјештаја).

6.2.2.1. Капитал

Капитал је исказан у износу 189.227 KM, а чини га основни капитал (8.154 KM), резерве (252 KM), нераспоређена добит ранијих година (178.777 KM) и нераспоређена добит текуће године (2.044 KM).

Према налазу ревизије исказани капитал треба умањити за 453.562 KM, јер је према налазу ревизије Предузеће остварило губитак текуће године и губитак ранијих година.

6.2.2.2. Дугорочна резервисања и дугорочне обавезе

Дугорочна резервисања и дугорочне обавезе нису исказане, а ревизијом је утврђено да наведене обавезе износе 95.373 KM, јер резервисање средстава по судској пресуди из ранијег периода није евидентирано у оквиру дугорочних резервисања (тачка 6.2.2.3. извјештаја).

6.2.2.3. Краткорочне обавезе и краткорочна резервисања

Краткорочне обавезе и краткорочна резервисања исказана су у износу од 650.690 KM, а односе се на краткорочне финансијске обавезе (72.000 KM), обавезе из пословања (379.722 KM), обавезе за плате и накнаде плата (160.177 KM), остале обавезе (13.691 KM), порез на додату вриједност (20.000 KM) и обавезе за остале порезе, доприносе и друге даџбине (5.100 KM).

Краткорочне финансијске обавезе се односе на позајмицу Града Приједора у сврху одржавања текуће ликвидности Предузећа.

Обавезе из пословања се односе на примљени аванс (10.000 KM), обавезе према добављачима у земљи (172.528 KM) и иностранству (821 KM) и остале обавезе из пословања (196.373 KM).

Обавезе за примљени аванс исказане су у износу од 10.000 KM, а по налазу ревизије обавезе за примљени аванс су потцијењене у износу од 18.516 KM, јер примљени аванс није евидентиран у оквиру обавеза за исте (тачка 6.2.1.2. извјештаја).

Обавезе према добављачима у земљи највећим дијелом односе се на обавезе за набавку геодетских услуга из ранијег периода, топлотне енергије, канцеларијског материјала, услуге одржавања возила и друго.

По основу пружених геодетских услуга из ранијег периода, обавезе према добављачу „Гео-центар“ д.о.о. Бања Лука исказане су у износу од 99.398 KM. Предузеће је закључило судско поравнање са наведеним добављачем 10.07.2024. године накнадним признавањем обавезе из 2021. године у износу 76.392 KM. Обавезе према добављачима у земљи су потцијењене за износ од 76.392 KM, порез на додату вриједност у примљеним фактурама за износ од 11.100 KM, а финансијски резултат ранијих година је прецијењен у износу од 65.292 KM, јер Предузеће није евидентирало обавезу у периоду настанка исте, што није у складу са МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 27 и 28), којим је прописано да се финансијски извјештаји припремају на обрачунској основи рачуноводства, осим информација о токовима готовине.

Остале обавезе из пословања односе се на обавезе за позајмице од правних и физичких лица (101.000 KM) и обавезу по судској пресуди (95.373 KM).

Обавезе из пословања су прецијењене у износу од 196.373 КМ, а потцијењена су дугорочна резервисања у износу од 95.373 КМ и краткорочне финансијске обавезе у износу 101.000 КМ, јер је Предузеће у оквиру осталих обавеза из пословања евидентирало позајмице од правних и физичких лица и дугорочно резервисање средстава по судској пресуди, што није у складу са чланом 32. став (9), 34. став (11) и 35. став (11) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Обавезе за плате и накнаде плата и остала примања запослених по основу рада исказане су у износу од 160.177 КМ, а чине их обавезе за плате и накнаде плата (84.276 КМ), припадајући порез (5.672 КМ) и доприноси (40.566 КМ), остала лична примања (18.564 КМ), припадајући порез (2.277 КМ) и доприноси (8.822 КМ). Наведене обавезе односе се на обавезе за бруто плате, топли оброк, превоз радника на посао и са посла за новембар и децембар 2023. године и регрес за годишњи одмор за 2023. годину.

Остале краткорочне обавезе исказане су у износу 13.691 КМ и углавном се односе на обавезе за отпремнине (5.975 КМ), накнаде члановима Надорног одбора (3.900 КМ), обавезе по основу уговора о дјелу (3.500 КМ).

Обавезе за порез на додату вриједност исказане су у износу од 20.000 КМ. По налазу ревизије наведене обавезе су прецијењене у износу од 20.000 КМ, по основу неевидентираних пореза на додату вриједност у примљеним фактурама и више евидентираних пореза на додату вриједност по издатим фактурама (тачка 6.2.1.2. извјештаја).

Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дацбине исказане су у износу 5.100 КМ, а односе се на обавезе за порез на добит (227 КМ), накнаде по посебним прописима (580 КМ), допринос за професионалну рехабилитацију и запошљавање лица са инвалидитетом (260 КМ) и порез и доприносе на уговоре о дјелу и накнаду Надзорном одбору (4.033 КМ).

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- **обавезе и расходи признају на обрачунској основи по времену настанка пословног догађаја сходно МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 27 и 28) и**
- **краткорочне финансијске обавезе и дугорочна резервисања евидентирају сходно члану 32. став (9) и 34. став (11) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.**

6.2.3. Ванбилансна евиденција

Предузеће није исказало позиције ванбилансне активе и пасиве на дан 31.12.2023. године, а по налазу ревизије износе 20.151 КМ, јер средстава узета у закуп нису евидентирана у складу са чланом 67. и 68. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, којим је прописано да се у оквиру ванбилансне евиденције воде, између осталог и средства узета у закуп која задовољавају критеријуме за изузеће из МСФИ 16 - Лизинг.

Препоручује се директору да обезбиједи да се туђа опрема која је узета на кориштење, евидентира у оквиру ванбилансне евиденције сходно члану 67. и

68. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

6.3. Биланс токова готовине

У Билансу токова готовине исказани су приливи готовине из пословних активности (976.292 КМ) и одливи готовине из пословних активности (1.053.839 КМ), приливи готовине из активности финансирања (111.000 КМ) и одливи готовине из активности финансирања (10.000 КМ).

Нето прилив готовине исказан је у износу од 23.453 КМ, готовина на почетку обрачунског периода исказана је у износу од 34.268 КМ, а готовина на крају обрачунског периода у износу од 57.721 КМ.

Ревизијом нису утврђене неусклађености у односу на одредбе МРС 7 - Извјештај о токовима готовине и Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

6.4. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањене су информације у вези сталности пословања у складу са захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 25 и 26). Директор предузећа је на бази расположивих информација о будућности, извршио процјену способности предузећа да настави пословање по принципу сталности пословања, те је извјестио да су финансијски извјештаји састављени у складу са начелом сталности пословања.

6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

Према писаној информацији за потребе ревизије, у току 2023. године против Предузећа вођена су четири спора процијењене вриједности у износу од 314.798 КМ, уз напомену да код једног спора није јасно дефинисан главни дуг, а Предузеће је водило три спора против других лица процијењене вриједности од 143.382 КМ. У периоду рада ревизије, спор који је водио „Гео-центар“ д.о.о. Бања Лука против Предузећа завршен је закључењем судског поравнања 10.07.2024. године у износу 175.790 КМ, као што је наведено у тачки 6.2.2.3. овог извјештаја.

6.6. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје за 2023. годину сачињене су Напомене, које пружају неопходне информације о Предузећу и применијеним прописима за израду годишњег обрачуна али исте не задовољавају захтјеве МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја, осталих Међународних рачуноводствених стандарда и Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске, јер Предузеће није у потпуности објелоданило информације:

- нису аналитички презентована неусаглашена стања имовине и обавеза нити су наведени разлози због којих усаглашавање није извршено, што није у складу са чланом 18. став (3) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и чланом 17. став (7) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза,
- нису објелодањене информације о структури трошкова, што није у складу са МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 112 тачка (ц)), којим је прописано да напомене треба да пруже додатне информације које нису приказане у финансијским извјештајима, али су релевантне за њихово разумијевање,

- нису објелодањене информације о потенцијалној имовини и потенцијалним обавезама, што није у складу са MPC 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 114. тачка (ц)) и MPC 37 - Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина (параграф 86 и 89), којима је прописана обавеза објелодањивања потенцијалних обавеза и потенцијалне имовине и
- за сваку ставку некретнина, постројења и опреме признате у финансијским извјештајима, нису објелодањене информације о корисном вијеку употребе или стопама амортизације, бруто књиговодственој вриједности и акумулираној амортизацији на почетку и на крају извјештајног периода и износу уговорних обавеза за набавку некретнина, постројења и опрема у складу са MPC 16 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 73 тачка (ц) и (д) и 74 тачка (ц)).

Препоручује се директору да обезбиједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују додатне информације сходно захтјевима MPC 1 - Презентација финансијских извјештаја, осталих Међународних рачуноводствених стандарда и члану 18. став (3) Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Ревизијски тим

Мира Матијашевић, с.р.

Сузана Мишкић, с.р.